

ÅRSRAPPORT SEDLER OG MYNTER

ÅRSRAPPORT 2019

NORGES BANK
FINANSIELL STABILITET
KONTANTE BETALINGSMIDLER

NORGES BANK

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	3
2. Norges Banks rolle i kontantforsyningen	3
3. Sedler og mynter i omløp	4
4. Kvalitet på sedler i omløp.....	7
5. Falske sedler	8
6. Innskudd og uttak av sedler og mynter i Norges Bank	9
7. Destruksjon av sedler og mynter	10
8. Egen virksomhet.....	12
8.1 Innskudd, uttak, destruksjon, veksling	12
8.2 Ny seddelserie	12
8.3 Minnemynter	13
9. Endringer i regelverk	14

1. Innledning

Rapporten tar utgangspunkt i Norges Banks rolle i kontantforsyningen og beskriver utviklingstrekk for kontanter i omløp når det gjelder volum og kvalitet, samt omfang av falske sedler. Videre omtales utviklingen i bankenes innskudd og uttak av sedler og mynter i Norges Bank og destruksjon av sedler og mynter. Rapporten omtaler også Norges Banks egen virksomhet på kontantområdet i 2019 og endringer i regelverk.

2. Norges Banks rolle i kontantforsyningen

Publikums tilgang på sentralbankpenger (kontanter) er et sentralt kjennetegn ved det finansielle systemet. Norges Bank skal forsyne det norske samfunnet med kontanter. Banken har en primær forsyningsplikt, som innebærer å sørge for at det produseres et tilstrekkelig antall sedler og mynter for å dekke samfunnets behov, og at kontantene som utstedes har tilstrekkelig kvalitet. Norges Bank skal også opprettholde tilfredsstillende løsninger for innløsning av utgåtte sedler og mynter.

I tillegg har Norges Bank en sekundær forsyningsplikt, som innebærer å legge til rette for at kontanter gjøres tilgjengelige i samfunnet.¹ Norges Bank forsyner bankene, som igjen forsyner sine kunder med kontanter.

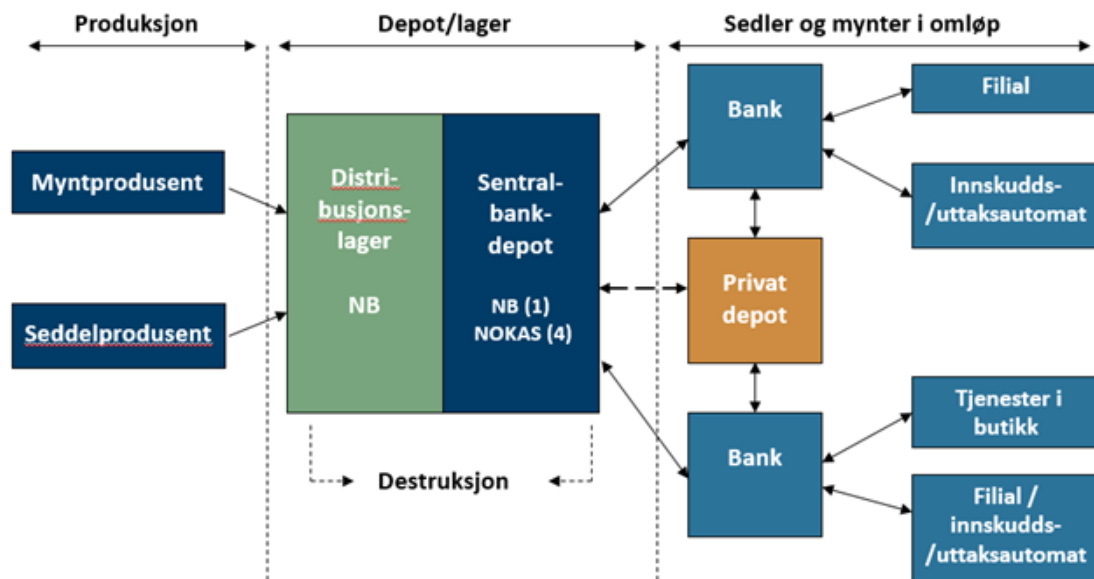
Norges Bank skal ivareta forsyningsplikten på en måte som fremmer en effektiv samlet kontantforsyning og samtidig bidrar til effektivitet i det samlede betalingssystemet.

Som illustrert i figur 1 nedenfor, har Norges Bank en grossistrolle i kontantforsyningen. Norges Bank forsyner bankene med kontanter fra fem regionale sentralbankdepoter. Bankene har en detaljistrolle og forsyner sine kunder. I praksis har bankene organisert forsyningen ved å etablere private kontantdepoter, hvor omfordeling og mellomlagring i regionene skjer. Etter gitte vilkår mottar disse depotene rentekompensasjon fra Norges Bank for beholdninger de oppbevarer. Rentekompensasjonen innebærer at bankene vil få samme rente enten pengene oppbevares i et privat depot eller det gjøres innskudd i et sentralbankdepot. Ordningen legger til rette for at bankene kan samarbeide om å ivareta sitt ansvar på en effektiv måte.

Bankene har ansvar for at sedler og mynter som leveres som innskudd i Norges Bank er ekthetskontrollert, kvalitetssortert (resirkulerbare og ikke resirkulerbare) og pakket i henhold til regler gitt av Norges Bank. Slitte og utgåtte sedler og mynter destrueres mens gode sedler og mynter igjen kan leveres ut til bankene uten videre behandling.

Figur 1: Kretsløpet i forsyningen av sedler og mynter per 31.12.2019

¹ Begrepene primær og sekundær forsyningsplikt brukes ikke i sentralbankloven, men utledes fra lovens bestemmelser i § 1-2 og §§ 3-4 til 3-6. (I tidligere sentralbanklov av 24. mai 1985 tilsvarer dette § 1 og §§ 13 til 15. Se blant annet Innst.O.nr.13 (1999-2000): Innstilling fra finanskomiteen om lov om betalingssystemer m.v., vedlegg 2).

Kilde: Norges Bank

Norges Bank har utkontraktert flere oppgaver på kontantområdet. Sedler og mynter produseres av eksterne leverandører. Fire sentralbankdepoter driftes av NOKAS Verdi håndtering AS, som også utfører behandlingstjenester for Norges Bank knyttet til disse depotene (seddeldestruksjon mv). Norges Bank driver selv sentralbankdepotet i Oslo og behandlingstjenestene knyttet til dette.

Også bankene har i stor grad utkontraktert sine oppgaver på kontantområdet. Bankkunder har i dag i stor grad tilgang til kontant tjenester gjennom automatiserte tjenester levert av andre. Kontant tjenestene er i hovedsak tilgjengelig via minibanker, innskuddsautomater, resirkuleringsautomater, cashback ved varekjøp og post i butikk-løsninger. Det er også fortsatt noen bankfilialer som tilbyr tjenester over skranke.² Se kapittel 12.1 for nærmere omtale av bankenes kontant tjenester.

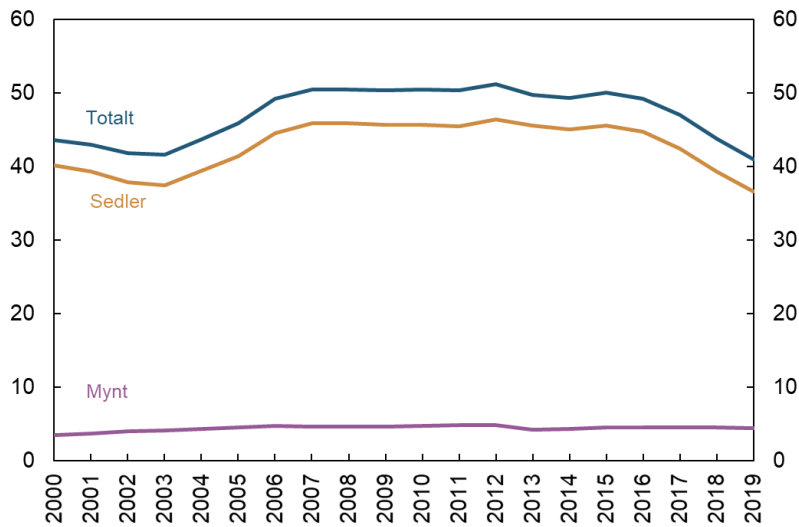
3. Sedler og mynter i omløp

Figur 2³ viser utviklingen i verdien av kontanter i omløp i perioden 2000 – 2019. Verdien av kontanter i omløp gikk ned i perioden 1999 – 2003, før den steg igjen i perioden 2003 – 2007. Deretter var verdien stabil over en lang periode, før vi de fire siste årene har sett en nedgang. I 2019 var gjennomsnittlig verdi på kontanter i omløp på 41 milliarder kroner, en nedgang på 2,8 milliarder kroner (6,5 prosent) fra 2018. Verdien av kontanter i omløp i 2019 var nominelt på samme nivå som i 1997.

² I Finansmarkedsmeldingen 2018 ble det oppgitt at 25 prosent av bankfilialene i Norge har betjent kasse med kontanttilbud. Videre ble det oppgitt at flere av bankene som tilbyr betjent kasse planlegger å redusere eller avvike dette tilbudet.

³ Figuren viser årgjennomsnittet beregnet ut fra data for den siste dagen i hver måned.

Figur 2: Kontanter i omløp fordelt på sedler og mynter. Milliarder kroner. 2000 - 2019.

Årsgjennomsnittet for verdien av sedler i omløp i 2019 utgjorde 36,6 milliarder kroner, en nedgang på 2,8 milliarder kroner (7,1 prosent) fra 2018.

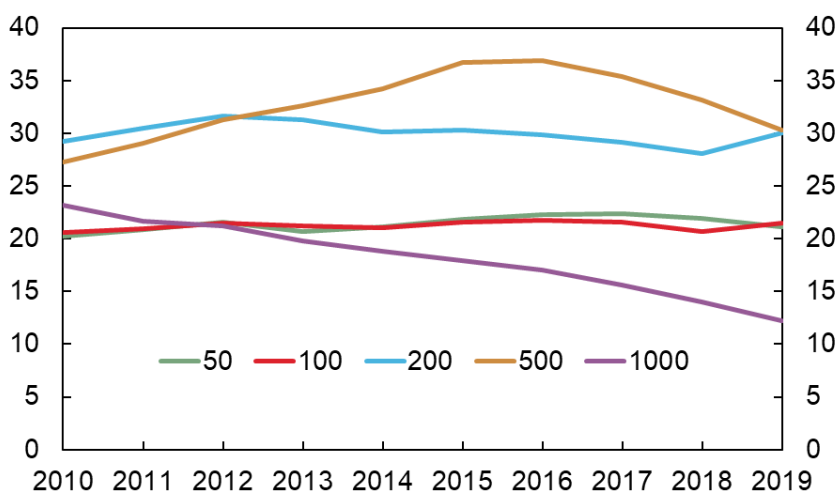
Verdien av mynter i omløp viser en liten nedgang fra 4,47 til 4,41 milliarder kroner (1,4 prosent) fra 2018 til 2019. Det er kun små endringer i valørsammensetningen.

Figur 3⁴ viser endringer i sammensetningen av de ulike seddelvalørene siste ti år. I 2019 var det i gjennomsnitt 115,1 millioner sedler i omløp, en nedgang på 2,7 millioner sedler (2,3 prosent) fra 2018. Det er 50-, 500- og 1000- kronesedlene som står for nedgangen. For 50-kroneseddelen var nedgangen på 3,6 prosent. For 500- og 1000-kronesedler var nedgangen henholdsvis 8,7 og 12,7 prosent. Nedgangen i antall 1000-kronesedler følger en utvikling vi har sett over mange år, og kan indikere at kontanter i mindre grad enn før brukes til verdioppbevaring. Når det gjelder 500-kroneseddelen har vi sett en økning over mange år, før vi de tre siste årene har sett en nedgang. Valørsammensetningen i omløp blir bl.a. påvirket av hvilke valører som benyttes i minibanker.

Hva gjelder 100- og 200-kronesedler i sirkulasjon så vi i 2019 en økning i antall sedler i sirkulasjon på henholdsvis 3,8 og 7,1 prosent. Dette kan bl.a. ha sammenheng med utskiftingen av gammel seddelserie. Vi har også sett tilsvarende svingninger i andre land.

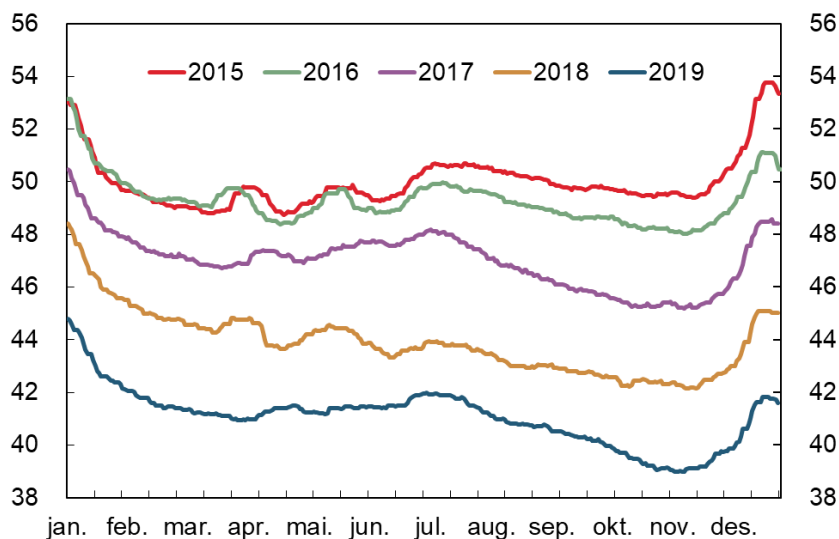
⁴ Også her viser figuren årsgjennomsnittet beregnet ut fra data for den siste dagen i hver måned.

Figur 3: Seddelomløpets sammensetning. Millioner stk.
2010 - 2019

Det er typiske sesongmessige svingninger i kontantomløpet gjennom året, med en topp i forbindelse med julen, se figur 4. Ellers er det mindre topper i omløpet ved påsketider og om sommeren. I 2019 ser vi de samme sesongsvingninger som tidligere. Skiftene i kurvene viser nedgangen i omløpet gjennom årene.

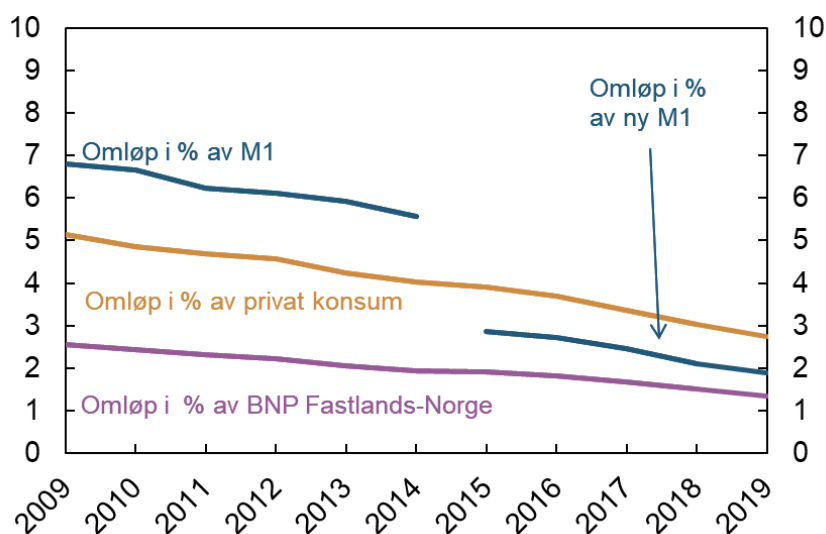
Figur 4: Utviklingen i omløpet gjennom året. Milliarder kroner.
Januar - desember

Kontantenes andel av verdien av betalingsmidler disponert av publikum (M1) fortsetter å falle, jf. figur 5. I 2015 la SSB om pengemengdestatistikken, og beholdninger fra perioder før april 2015 er ikke sammenliknbare med nyere perioder. Pengemengdestatistikken følger nå ECBs definisjon av pengemengden. I 2019 utgjorde kontantenes andel av M1 1,9 prosent. Kontantenes andel av M1 er lav i Norge sammenlignet med de fleste andre land.

Også målt i forhold til BNP Fastlands-Norge og privat konsum, viser kontanter i omløp en jevn nedgang. Disse forholdstallene utgjorde henholdsvis om lag 1,4 prosent og 2,7 prosent i 2019.

Figur 5: Kontanter i omløp, målt i forhold til M1, BNP og privat konsum. Prosent. 2009 - 2019

4. Kvalitet på sedler i omløp

For at sedler skal fungere effektivt som betalingsmiddel, må kvaliteten på sedler i omløp opprettholdes på et tilfredsstillende nivå. Er sedlene for slitte, vil publikum ha vansker med å gjenkjenne sikkerhetselementene og det vil være vanskelig å håndtere sedlene maskinelt.

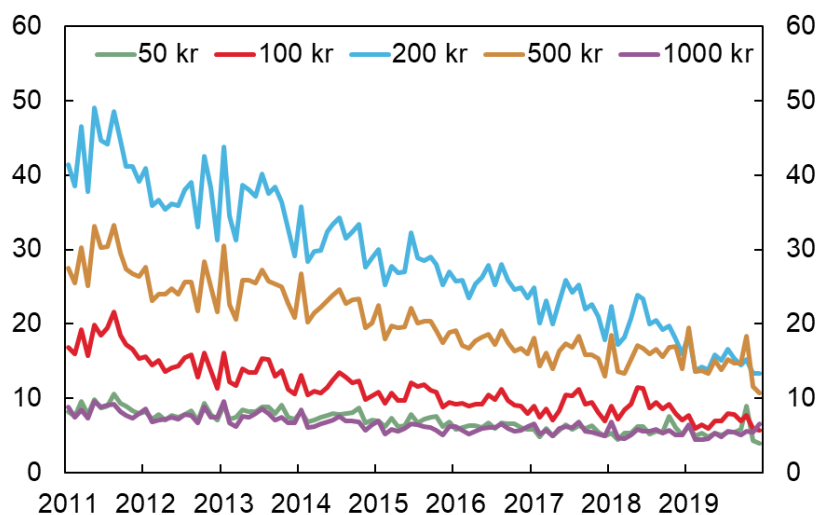
Norges Bank definerer hva som er tilfredsstillende kvalitet gjennom et sett med kriterier som danner grunnlaget for regelverket for bankenes innskudd og uttak i sentralbanken. Som tidligere nevnt har bankene ansvaret for å kontrollere ekthet og sortere sedler som gode eller slitte i henhold til dette regelverket. Slitte sedler skal leveres til Norges Bank for destruksjon. Bankene har stort sett utkontraktet dette arbeidet til aktører innen kontanthåndtering (tellesentraler). Regelverket for bankenes kvalitetssortering er det sentrale virkemiddelet for å opprettholde ønsket kvalitet på sedler i sirkulasjon. Norges Bank kan også gjøre endringer i sedlene for å gjøre disse mer robuste for slitasje i omløp. Slike endringer kan ikke gjøres hyppig, og dette er derfor et langsiktig virkemiddel. Sedlene i den nye serien har et smussavisende belegg for å forlenge levetiden.

For å kartlegge utviklingen i kvaliteten på sedler i omløp, gjennomfører Norges Bank utvalgsundersøkelser av sedler i sirkulasjon. To ganger i året innhentes og analyseres utvalg fra fem regioner. I tillegg innhentes månedlig statistikk over sedler som er kvalitetssortert av tellesentraler på vegne av bankene. Samlet gir dette et godt grunnlag for å vurdere hvordan kvaliteten utvikler seg totalt sett og fordelt på regionene. Norges Bank har foretatt slike undersøkelser siden 2009. Undersøkelsene viser at gjennomsnittskvaliteten på sedler i sirkulasjon har vært akseptabel for alle valører, og innenfor de målene som er satt. Det er noen variasjoner over tid og mellom regioner.

Vi er nå i ferd med å implementere ett nytt system for å undersøke sedler i sirkulasjon. Med nytt system vil vi få bedre data og kan sjekke korrelasjoner mellom defekter som oppstår. Det nye systemet er planlagt installert i løpet av 2020.

Figur 6 viser hvor stor andel av sedlene i omløp som blir kvalitetssortert ved tellesentraler hver måned. Som det framgår er det forskjeller mellom valørene. 200- og 500-kroneseddelen har hatt den største nedgangen i sorteringshyppighet, og har gått fra henholdsvis 41 prosent og 27 prosent i januar 2011 til 13 prosent og 11 prosent i desember 2019. Både endringer i bruksmønster, sirkulasjonsmønster og infrastruktur kan påvirke sorteringshyppigheten. Vi har ikke oversikt over hvor mye de ulike faktorene har spilt inn og kan derfor ikke gi en god forklaring på nedgangen.

Figur 6: Andel av omløpet som er kvalitetssortert/ behandlet av tellesentraler. Prosent. Januar 2011 - desember 2019

Tallene for 2019 viser at 50- og 1000-kronesedlene i gjennomsnitt blir kvalitetssortert om lag 0,7 ganger pr. år, mens 100-kronesedlene behandles 0,9 ganger pr. år. 500-kronesedlene behandles i gjennomsnitt 1,9 ganger og 200-kronesedlene 2 ganger hvert år.

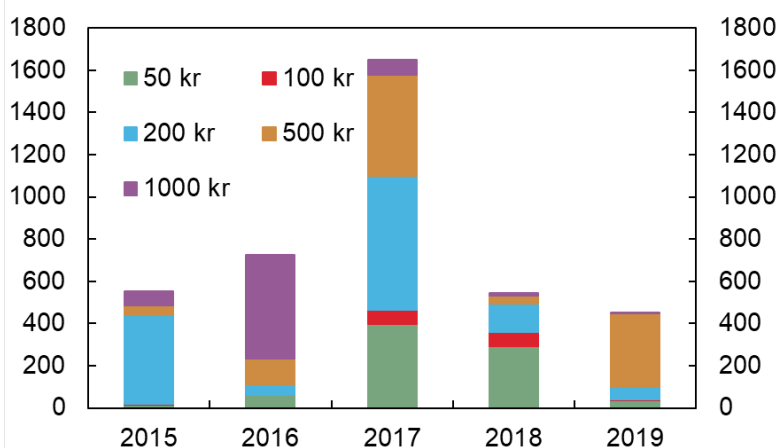
5. Falske sedler

Det blir registrert få falske sedler i Norge sammenlignet med mange andre land. Med unntak av i 2017 har antall falske sedler de siste årene ligget i størrelsesorden 500-600 per år. I 2017 var antallet unormalt høyt, dette har sammenheng med en spesiell sak som ble avdekket. De fleste forfalskningene har vært av lav kvalitet, og de er dermed enkle å avdekke ved å sjekke sikkerhetselementene beregnet for publikum.

I 2019 ble 453 falske sedler registrert av Kripos, noe som tilsvarer om lag fire falske sedler per million sedler i omløp. Tilsvarende tall for eurolandene var cirka 24 per million⁵ i 2019.

⁵ Kilde: ECB, pressemelding publisert 24. januar 2020.

Figur 7: Antall registrerte falske norske sedler.
2015 - 2019

Kilde: Kripos

6. Innskudd og uttak av sedler og mynter i Norges Bank

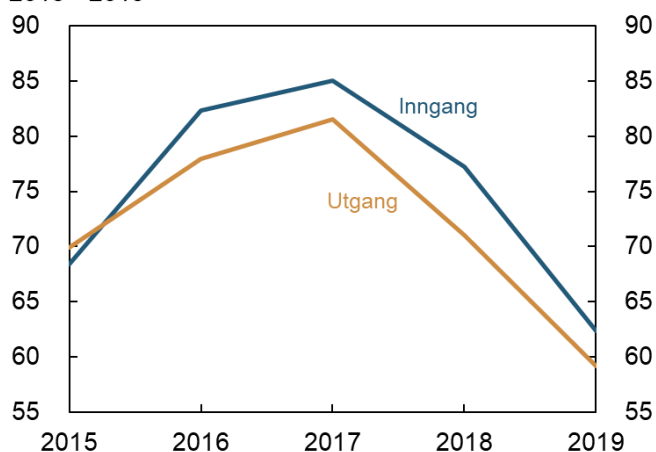
Norges Bank har en grossistrolle i kontantforsyningen og tar derfor ikke del i forsyningen av kontanter til publikum. Dette er bankenes ansvar. Som ledd i å ivareta dette ansvaret gjør bankene innskudd og uttak av sedler og mynter i Norges Bank når de har overskudd eller behov for tilførsel av kontanter, eller behov for å levere inn slitte/defekte eller tilbaketrunkne sedler og mynter.

Selv om alle banker kan foreta transaksjoner med Norges Bank enkeltvis, er det i praksis de private depotene driftet av NOKAS og Loomis som gjør innskudd og uttak i Norges Bank på vegne av bankene⁶. Totalt hadde bankene 16 prosent færre seddeltransaksjoner med Norges Bank i 2019 enn i 2018, mens snittbeløpet per transaksjon økte med 17 prosent. Det var samlet sett en netto inngang av sedler i 2019, dvs. reduksjon i antall sedler i omløp, på 2,7 millioner stk., jf. figur 8. Fordelt på valør hadde 50,-, 500,- og 1000-kroneseddelen netto inngang, mens 100- og 200-kroneseddelen hadde netto utgang på ca en million stk. hver.

Et noe høyere antall transaksjoner i årene 2016, 2017 og 2018 som fremkommer av figur 8 antas å være knyttet til utskiftingen av seddelrekken.

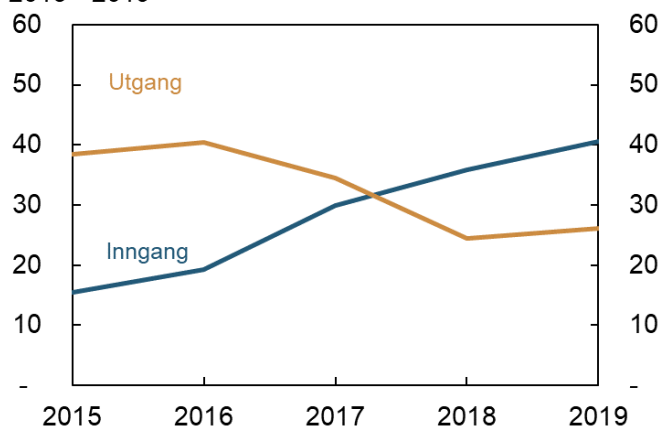
⁶ Les mer om private depoter i kapittel 8.1.

Figur 8: Inngang og utgang sedler. Millioner stk.
2015 - 2019

Antall myntransaksjoner er 4 % høyere i 2019 enn i 2018. I 2019 har det samlet sett vært en netto inngang på 14,4 millioner stk. Alle myntvalører har netto inngang.

Figur 9: Inngang og utgang mynt. Millioner stk.
2015 - 2019

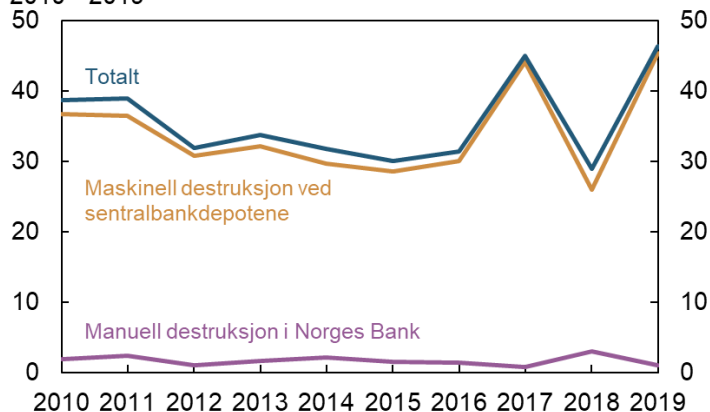
7. Destruksjon av sedler og mynter

I 2019 ble det destruert om lag 46,4 millioner sedler som hadde vært i sirkulasjon, tilsvarende 18,3 milliarder kroner, jf. figur 10. Året før var det tilsvarende tallet 29 millioner sedler, tilsvarende 6,4 milliarder kroner. Også i 2017 var det et høyt antall destruerte sedler, hvor om lag 45,1 millioner sedler, tilsvarende 9,4 milliarder kroner, ble destruert.

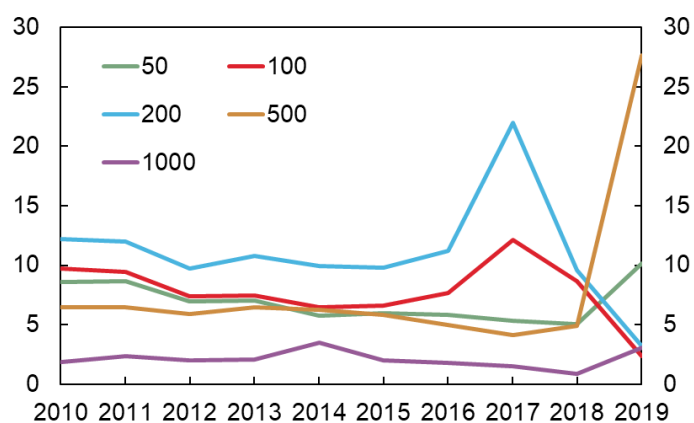
Årsaken til det høye antallet destruerte sedler i 2017 er inngang og destruksjon av utgavene som ble trukket tilbake da ny 100- og 200-kroneseddel ble satt i sirkulasjon våren 2017, jf. figur 11. Tilsvarende er årsaken til det høye antallet destruerte sedler i 2019, inngang og destruksjon av utgavene som ble trukket tilbake da ny 50- og 500-kroneseddel ble satt i sirkulasjon i oktober 2018.

Om lag 45 millioner sedler, tilsvarende 98 prosent av seddeldestruksjonen i 2019, ble utført maskinelt ved de fem sentralbankdepotene. De øvrige 2 prosent ble destruert manuelt eller maskinelt i Norges Bank. NOKAS utførte om lag 30 prosent av den samlede destruksjonen.

Figur 10: Totalt destruerte sedler. Millioner stk. 2010 - 2019

Figur 11: Totalt destruerte sedler pr valør. Millioner stk. 2010 - 2019

I tillegg til ovennevnte har Norges Bank manuelt destruert om lag 25,2 millioner sedler av den gamle utgaven (utgave VII), som har utgjort en del av beredskapsbeholdningen og som ikke har vært i sirkulasjon. Dette var 50- og 500- kronesedler.

Det har ikke blitt destruert mynter i 2019.

8. Egen virksomhet

8.1 *Innskudd, uttak, destruksjon, veksling*

Siden 1. januar 2012 har Norges Bank selv driftet sentralbankdepotet i Oslo. Dette innebærer å håndtere innskudd og uttak fra bankene samt å destruere mottatte, ikke-resirkulerbare (slitte, utgåtte) sedler og mynter.

Videre kontrollerer og destruerer Norges Bank sedler som er avvist i NOKAS' maskinelle destruksjon, eller som av andre grunner ikke kan destrueres maskinelt. All maskinell destruksjon, enten utført av NOKAS eller av Norges Bank selv, overvåkes av et eget datasystem. Manuell destruksjon av sedler kontrolleres av en tilsynsgruppe med representanter fra ulike avdelinger i Norges Bank.

Vekslinger

Publikum kan veksle inn sedler og mynter som ikke lenger er tvungne betalingsmidler hos Norges Bank i Oslo, eller ved de øvrige sentralbankdepotene. I henhold til sentralbankloven av 1985 var Norges Bank pliktig til å utføre denne tjenesten i 10 år etter at sedlene og myntene blir ugyldige som betalingsmiddel, og dette har vært kunngjort ved tilbaketrekkingen av de ulike valørene. For tiden gjelder dette 100- og 200-kronesedler av utgave VII (fra 31. mai 2018)⁷, 50- og 500-kronesedler av utgave VII (fra 18.oktober 2019)⁸, samt 50-øringer utgitt i perioden 1996-2011.

Publikum kan også etter 10-årsfristen veksle inn sedler og mynter som ikke lenger er tvungne betalingsmidler i sentralbanken mot et saksbehandlingsgebyr på kr 250. Dette gjelder gamle 5- og 10-kronemynter og sedler av utgave IV, V og VI. Ferdig utfylt skjema kan, sammen med pengene, sendes pr. post som verdibrev til Norges Bank eller leveres i resepsjonen ved hovedkontoret i Oslo.

I ny sentralbanklov som trådte i kraft 1. januar 2020 er 10-årsregelen fjernet. Norges Bank kan nå gi forskrifter om hvordan innløsningen av sedler og mynter som i fremtiden trekkes tilbake som tvungent betalingsmiddel skal praktiseres, herunder om gebyr ved innløsning.

I 2019 mottok Norges Bank 31.000 postsendinger med utgåtte sedler og mynter for utbetaling til konto. Til sammenligning var antallet postsendinger i 2017 og 2018 henholdsvis 1.000 og 12.000. Norges Bank behandler sakene i henhold til hvitvaskingsreglene. I tillegg var det 30.000 vekslinger til nye sedler over disk i Oslo og til sammen 20.000 vekslinger over disk ved de øvrige sentralbankdepotene.

8.2 *Ny seddelserie*

Arbeidet med å utvikle en ny seddelserie, utgave VIII, ble igangsatt tidlig i 2013. Bakgrunnen var behovet for å øke sikkerheten slik at norske sedler også i fremtiden vil være vanskelig å forfalske. De nye sedlene har nye sikkerhetselementer både for visuell kontroll, og for maskinell kontroll i automater etc.

⁷ Grunnet ny seddelserie, se kapittel 9.2.

⁸ Grunnet ny seddelserie, se kapittel 9.2.

Arbeidet med den nye seddelserien har gått som planlagt. Den nye 1000-kroneseddelen ble satt i sirkulasjon 14. november 2019. Utgivelsen markerte at den nye seddelserien nå er komplett. 50- og 500-kroneseddelen ble satt i sirkulasjon 18. oktober 2018, mens de to første valørene i serien, 100- og 200-kroneseddelen, ble satt i sirkulasjon i mai 2017.

På bildet ser du forsiden og baksiden av den nye 1000-kroneseddelen. Hovedmotivet på 1000-kroneseddelen er en bølge på åpent hav. I mønsteret på baksiden kan du skimte åpent hav i horisonten. Vinden blåser liten storm, og bølgene tårner seg i det organiske mønsteret. Du kan også se to framstillinger av et vannmolekyl i flytende og fast form. Motivene på sedlene er utformet på bakgrunn av designforslag fra Metric Design og Terje Tønnessen (forsider) og Snøhetta (baksider).

Det er stor usikkerhet knyttet til hvor lang tid utskiftingen av den gamle seddelserien vil ta. Erfaringer fra oppgraderingen i utgave VII tidlig på 2000-tallet kan bare delvis brukes da sirkulasjonsmønsteret er vesentlig endret. Som vist tidligere i rapporten reduseres hyppigheten for behandling av sedler i tellesentralene, noe som gjør at utskiftingen krever mer tid. Sett i lys av dette må vi si oss fornøyd med utskiftingstakten selv om den er noe lavere enn opprinnelig tenkt. Ved årsskiftet var noe over 84 prosent av omløpet av gamle 200- og 500-kronesedler byttet ut. Tilsvarende tall for 100-kroneseddelen var snaut 68 prosent. For 50-kroneseddelen var andelen på samme tidspunkt omlag 48 prosent, mens for 1000-kroneseddelen var andelen 14 prosent.

Etter hvert som de ulike valørene i den nye seddelserien har blitt introdusert har Norges Bank kunngjort at de gamle utgavene trekkes tilbake. De gamle sedlene er gyldige og kan brukes på vanlig måte i ett år etter at tilbaketrekking er kunngjort. Gamle 1000-kronesedler kan dermed brukes ved betalinger til og med 14. november 2020.

8.3 Minnemynter

Norges Bank utgir to typer minnemynter for å markere viktige kulturelle, historiske eller nasjonale hendelser; jubileums- og minnemynter i gull eller sølv, og sirkulasjonsmynter med spesialpreg.

I 2019 har Norges Bank utgitt en minnemynt i form av en 20-krone sirkulasjonsmynt med spesialpreg for å markere 150-årsjubileet for Gustav Vigeland's fødsel. Norges Bank samarbeidet med Vigeland-museet om utgivelsen av mynten, som ble lansert 10. april i forbindelse med åpningen av Vigelandjubileet i Oslo rådhus.

Jubileumsmotivet «I arbeid» er utarbeidet av Håkon Anton Fagerås. Myntmotivet er et tenkt øyeblikk som fanger billedhuggerens arbeidsprosess under modellering. Som forsidemotiv på mynten benyttes kongeportrettet av Harald V, utformet av Ingrid Austlid Rise, formgiver ved Det Norske Myntverket.

Det er videre arbeidet med å forberede utgivelse av en 20-krone sirkulasjonsmynt med spesialpreg for å markere at det i 2020 er 100 år siden forfatteren Anne-Cath. Vestly ble født.

Hovedstyret besluttet 25. april 2018 nye retningslinjer for Norges Banks utgivelse av minnemynter, både jubileums- og minnemynter i edelt metall og sirkulasjonsmynter med spesialpreg. I løpet av 2019 er det arbeidet med å etablere en liste over begivenheter i årene 2020-2029 som kan anses å oppfylle kriteriene for minnemyntutgivelser. En komite med eksterne medlemmer som har kompetanse på fagfeltene numismatikk, nasjonens historie og konstitusjonelle forhold utarbeidet forslag til begivenhetsliste. Denne ble sendt på høring til relevante miljøer, før Norges Bank besluttet en liste over begivenheter som skal legges til grunn for planleggingen av minnemynter i perioden. Listen ble besluttet i februar 2020. Som tidligere vil endelige beslutninger om utgivelser fattes enkeltvis. Prosessen er i samsvar med hva som ble gjort for planlegging av utgivelser i perioden 2010-2018.

9. Endringer i regelverk

I 2019 implementerte Norges Bank endringer i regelverket for bankenes innlevering av skadet mynt. Stor inngang av mynt som er skadet i forbindelse med avfallshåndtering i ulike land, har utgjort et problem for bankene. Justeringene som ble gjort skal bidra til en bedre balanse mellom bankenes muligheter til å avvise mynt som er så sterkt skadet at de ikke er tvungent betalingsmiddel, og Norges Banks behov for å kunne verifisere at mynt som innløses er ekte.

Det har for øvrig ikke vært gjort noen vesentlige endringer i vilkårene for bankenes innskudd og uttak av kontanter i Norges Bank i 2019.